

Giải pháp thiết thực bảo vệ, bổ sung và phát triển nền tảng tư tưởng của Đảng, xây dựng 'thể trận lòng dân' vững chắc trong thế hệ trẻ

09/06/2026 15:05

(LSVN) - Bài viết đề xuất giải pháp đổi mới phương thức giáo dục nội dung Lịch sử Đảng và Cách mạng Việt Nam cho học sinh THCS Hà Nội trong bối cảnh chuyển đổi số. Tác giả phân tích các thách thức lớn: thông tin sai trái lan tràn trên mạng xã hội, phương pháp dạy truyền thống khô khan thiếu tương tác, và sự chưa đồng bộ với quan điểm mới của Đảng (Đại hội XIV bổ sung “lý luận về đường lối đổi mới” vào nền tảng tư tưởng).

Các giải pháp tập trung vào: đổi mới nội dung tích hợp giá trị Đại hội XIV và tư tưởng Tô Lâm về xây dựng Thủ đô “Văn hiến - Văn minh - Hiện đại”; ứng dụng mạnh mẽ công nghệ số (AI, Microsoft Teams, TikTok giáo dục, VR, dự án số, portfolio); xây dựng lực lượng giáo viên nòng cốt và phối hợp liên ngành.

Mô hình “Lớp học số” thí điểm thành công tại Trường THCS La Phù đã nâng cao nhận thức, kỹ năng phản biện và khả năng lan tỏa thông tin tích cực của học sinh, góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng và xây dựng “thể trận lòng dân” vững chắc trong thế hệ trẻ Thủ đô.

Mở đầu

Trong bối cảnh cách mạng công nghiệp 4.0 tiếp tục bùng nổ mạnh mẽ và chuyển đổi số quốc gia được đẩy mạnh toàn diện theo Chương trình Chuyển đổi số quốc gia đến năm 2025, định hướng đến năm 2030 (Quyết định số 749/QĐ-TTg ngày 03/6/2020 của Thủ tướng Chính phủ) [1], bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng Cộng sản Việt Nam đã trở thành nhiệm vụ chính trị trọng tâm, xuyên suốt, mang tính sống còn của toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta. “Bảo vệ vững chắc nền tảng tư tưởng của Đảng là nhiệm vụ quan trọng hàng đầu của toàn Đảng, toàn quân và toàn dân; là trách nhiệm của cấp ủy, tổ chức đảng, của cán bộ, đảng viên và cả hệ thống chính trị” [2]. Đây chính là tinh thần cốt lõi của Nghị quyết số 35-NQ/TW ngày 22/10/2018 của Bộ Chính trị khóa XII về “Tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới” - văn kiện đã trở thành kim chỉ nam cho cuộc đấu tranh tư tưởng trên mặt trận chính trị - tư tưởng trong suốt gần tám năm qua và tiếp tục được cụ thể hóa sâu sắc trong các văn kiện Đại hội Đảng gần đây.

Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng (tháng 1/2026) đã khẳng định một bước phát triển mới quan trọng của lý luận Đảng khi chính thức bổ sung “lý luận về đường lối đổi mới” vào nền tảng tư tưởng của Đảng, cùng với chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh. Văn kiện Đại hội XIV nhấn mạnh kiên định, vận dụng và phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, lý luận về đường lối đổi mới; kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội; kiên định đẩy mạnh toàn diện, đồng bộ công cuộc đổi mới; tự

chủ chiến lược, lấy khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số làm động lực đột phá chiến lược cho sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam XHCN [3]. Những quan điểm mới này không chỉ làm phong phú thêm kho tàng lý luận của Đảng mà còn đặt ra yêu cầu cấp thiết phải đổi mới mạnh mẽ nội dung và phương thức bảo vệ nền tảng tư tưởng, đặc biệt là trong lĩnh vực giáo dục, tư tưởng, văn hóa - nơi mà thế hệ trẻ, lực lượng kế thừa sự nghiệp cách mạng, đang trực tiếp đối mặt với những thách thức chưa từng có từ không gian mạng.

Tại địa bàn Thủ đô Hà Nội - trái tim của cả nước, trung tâm chính trị - hành chính - văn hóa - kinh tế của đất nước - Ban Thường vụ Thành ủy đã ban hành Kế hoạch số 42-KH/TU ngày 06/3/2026 về tổ chức Cuộc thi chính luận về bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng lần thứ Sáu, năm 2026. Kế hoạch xác định rõ chủ đề chung của Cuộc thi: “Bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trong kỷ nguyên phát triển mới”, với trọng tâm là đổi mới nội dung, phương thức bảo vệ nền tảng tư tưởng gắn liền với “Chiến lược công tác chính trị, tư tưởng trong bối cảnh chuyển đổi số” [4]. Đồng thời, Đại hội đại biểu Đảng bộ TP. Hà Nội lần thứ XVIII (nhiệm kỳ 2025 - 2030) dưới sự chỉ đạo chiến lược của Tổng Bí thư Tô Lâm đã nhấn mạnh việc xây dựng Thủ đô “Văn hiến - Văn minh - Hiện đại”, trong đó “Văn hiến - Bản sắc - Sáng tạo” được đặt ở vị trí trung tâm của mọi định hướng phát triển, coi đó là nguồn lực nội sinh mạnh mẽ để Thủ đô tiên phong trong kỷ nguyên mới [5].

Các văn kiện Đại hội XIII Đảng Cộng sản Việt Nam và Báo cáo tổng kết một số vấn đề lý luận và thực tiễn về công cuộc đổi mới theo định hướng XHCN trong 40 năm qua (2025 - 2026) đã làm rõ hơn nền tảng lý luận cho những đổi mới sâu sắc này [6]. Là một giáo viên trực tiếp giảng dạy môn Lịch sử và Địa lí tại trường Trung học cơ sở trên địa bàn TP. Hà Nội, tôi nhận thức sâu sắc rằng: giáo dục nội dung lịch sử Đảng và cách mạng Việt Nam cho học sinh THCS chính là “mặt trận” quan trọng nhất, then chốt nhất để xây dựng “thế trận lòng dân” vững chắc ngay từ lứa tuổi thiếu niên - lứa tuổi đang hình thành nhân cách, thế giới quan và lập trường tư tưởng. Lịch sử không chỉ là môn học cung cấp kiến thức mà còn là vũ khí sắc bén, là nền tảng tinh thần để nâng cao “sức đề kháng” tư tưởng cho thế hệ trẻ trước muôn vàn luận điệu xuyên tạc, phủ nhận vai trò lãnh đạo của Đảng, phủ nhận giá trị khoa học của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và đặc biệt là “lý luận về đường lối đổi mới” - nội dung cốt lõi vừa được Đại hội XIV chính thức bổ sung, phát triển thành một bộ phận hữu cơ của nền tảng tư tưởng Đảng.

Trong chương trình giáo dục phổ thông 2018 (và các văn bản sửa đổi, bổ sung sau này), nội dung lịch sử Đảng và cách mạng Việt Nam được lồng ghép xuyên suốt từ lớp 6 đến lớp 9 trong môn Lịch sử và Địa lí, nhằm hình thành cho học sinh các phẩm chất yêu nước, ý chí cách mạng, niềm tin khoa học vào sự lãnh đạo của Đảng và con đường XHCN. Tuy nhiên, trong bối cảnh chuyển đổi số quốc gia, môi trường mạng xã hội đã trở thành “chiến trường” tư tưởng gay gắt nhất. Học sinh THCS - lứa tuổi dễ bị ảnh hưởng bởi nội dung ngắn, hấp dẫn, dễ lan

truyền - đang phải đối mặt trực tiếp với hàng loạt thông tin sai trái, thù địch dưới dạng video TikTok, clip YouTube, bài viết Facebook... phủ nhận thành tựu cách mạng, bôi nhọ lịch sử Đảng, kích động hoài nghi, phủ nhận giá trị cốt lõi của chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh. Nếu không đổi mới phương thức giáo dục một cách căn bản, khoa học, sáng tạo và phù hợp với xu thế thời đại, chúng ta sẽ không thể hoàn thành tốt sứ mệnh “xây” và “chống” mà Nghị quyết 35-NQ/TW đã đề ra.

Bài viết này xuất phát trực tiếp từ thực tiễn giảng dạy hàng ngày của người viết tại trường THCS. Trên cơ sở tổng kết kinh nghiệm thực tiễn, bài viết đề xuất các giải pháp đổi mới phương thức giáo dục nội dung lịch sử Đảng và cách mạng Việt Nam bằng công nghệ số - từ nội dung đến hình thức, từ lớp học truyền thống đến không gian mạng - nhằm bảo vệ, bổ sung và phát triển nền tảng tư tưởng của Đảng một cách thiết thực, hiệu quả, có sức lan tỏa sâu rộng. Đồng thời, bài viết góp phần cụ thể hóa tinh thần Nghị quyết số 35-NQ/TW của Bộ Chính trị, Kế hoạch số 42-KH/TU của Thành ủy Hà Nội và tinh thần Đại hội XVIII Đảng bộ Thành phố dưới sự chỉ đạo chiến lược của Tổng Bí thư Tô Lâm về xây dựng Thủ đô “Văn hiến - Văn minh - Hiện đại”, “Văn hiến - Bản sắc - Sáng tạo”. Qua đó, khẳng định vai trò then chốt của giáo dục lịch sử trong việc xây dựng “thế trận lòng dân” vững chắc trong thế hệ trẻ Thủ đô - lực lượng nòng cốt sẽ kế thừa và phát huy sự nghiệp cách mạng vĩ đại của Đảng và dân tộc trong kỷ nguyên phát triển mới.

Chỉ khi giáo dục nội dung lịch sử Đảng trở thành nội dung học tập sinh động, gần gũi, hấp dẫn và mang tính chiến đấu cao, chúng ta mới thực sự biến mỗi giờ học thành một “giờ bảo vệ nền tảng tư tưởng”, góp phần củng cố niềm tin khoa học, khơi dậy khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc cho thế hệ mai sau. Đó cũng chính là trách nhiệm và sứ mệnh cao cả của mỗi người thầy giáo chúng ta trong giai đoạn lịch sử mới.

1. Thực trạng và những thách thức đặt ra đối với giáo dục nội dung lịch sử Đảng cho học sinh THCS trong bối cảnh chuyển đổi số

Giáo dục nội dung lịch sử Đảng và cách mạng Việt Nam là nội dung cốt lõi, xuyên suốt trong Chương trình giáo dục phổ thông 2018 (được triển khai rộng rãi từ năm học 2021 - 2022 và tiếp tục được hoàn thiện, bổ sung đến năm 2026), được lồng ghép chặt chẽ trong môn Lịch sử và Địa lí từ lớp 6 đến lớp 9 với mục tiêu hình thành ở học sinh niềm tin khoa học, lòng yêu nước, ý chí cách mạng và nhân cách con người Việt Nam XHCN [7]. Đây chính là một trong những mặt trận quan trọng nhất để thực hiện nhiệm vụ bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng ngay từ lứa tuổi thiếu niên, như tinh thần cốt lõi của Nghị quyết số 35-NQ/TW ngày 22/10/2018 của Bộ Chính trị khóa XII. Tuy nhiên, trong kỷ nguyên số năm 2026 - khi chuyển đổi số quốc gia đã đạt được nhiều bước tiến quan trọng theo Chương trình Chuyển đổi số quốc gia đến năm 2025, định hướng đến năm 2030 - thực tiễn dạy và học nội dung lịch sử Đảng trong môn Lịch sử và Địa lí tại các trường

THCS trên địa bàn TP. Hà Nội đang đối mặt với nhiều thách thức nghiêm trọng, đa chiều, đòi hỏi phải có sự đổi mới căn bản, mạnh mẽ, khoa học và đồng bộ để đáp ứng yêu cầu bảo vệ, bổ sung và phát triển nền tảng tư tưởng của Đảng.

Trước hết, môi trường mạng xã hội đã trở thành “mặt trận nóng” và phức tạp nhất trong cuộc đấu tranh tư tưởng hiện nay. Học sinh THCS - lứa tuổi đang hình thành thế giới quan, nhân cách và rất dễ bị ảnh hưởng bởi nội dung ngắn gọn, hấp dẫn, dễ lan truyền - thường xuyên tiếp xúc trực tiếp với hàng loạt luận điệu sai trái, thù địch, phản động trên các nền tảng TikTok, YouTube Shorts, Facebook Reels và các ứng dụng mới nổi năm 2026. Các nội dung xuyên tạc lịch sử Đảng thường phủ nhận vai trò lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam, cho rằng “Đảng chỉ giỏi đấu tranh vũ trang chứ không giỏi lãnh đạo xây dựng đất nước”, hoặc “cách mạng Việt Nam là sản phẩm của chủ nghĩa dân tộc hẹp hòi, thiếu tính khoa học”, thậm chí sử dụng công nghệ AI để tạo nội dung giả mạo, hình ảnh bịa đặt nhằm bôi nhọ các đồng chí lãnh đạo Đảng và Nhà nước. Những luận điệu này được che đậy khéo léo dưới hình thức “storytelling” hiện đại, hiệu ứng hình ảnh bắt mắt, nhạc nền trẻ trung, khiến chúng lan truyền với tốc độ chóng mặt và thâm nhập sâu vào nhận thức, tình cảm của một bộ phận không nhỏ học sinh. Theo các báo cáo chính thức gần đây của cơ quan chức năng về tình hình thông tin trên không gian mạng, tình trạng này đang làm lung lay niềm tin của thế hệ trẻ vào sự lãnh đạo của Đảng và con đường XHCN, trực tiếp đe dọa “thế trận lòng dân” ngay từ cơ sở [8].

Thứ hai, phương pháp giảng dạy và nội dung giáo dục truyền thống vẫn còn nhiều hạn chế, chưa theo kịp tốc độ phát triển của chuyển đổi số quốc gia. Hầu hết giáo viên vẫn chủ yếu dựa vào sách giáo khoa, bài giảng PowerPoint cơ bản hoặc phương pháp thuyết trình một chiều, thiếu tính tương tác, trải nghiệm thực tiễn và ứng dụng công nghệ số hiện đại. Kết quả là học sinh cảm nhận nội dung lịch sử Đảng “khô khan”, “học thuộc lòng”, dẫn đến tình trạng “học vẹt”, thiếu kỹ năng phân tích phê phán, phản biện và khả năng “miễn dịch” trước thông tin sai trái trên mạng. Khảo sát thực tế do người viết tiến hành tại trường THCS nơi công tác với 240 học sinh lớp 8 và 9 năm học 2025 - 2026 cho thấy: chỉ có 42% học sinh bày tỏ hứng thú với nội dung lịch sử Đảng; 65% em tiếp xúc thông tin lịch sử chủ yếu qua mạng xã hội thay vì qua giờ học và giáo viên; hơn 70% em cho rằng giờ học chưa hấp dẫn, chưa gắn với đời sống thực tiễn và chưa khai thác được tiềm năng của công nghệ số [8]. Thực trạng này rõ ràng chưa đáp ứng được yêu cầu đổi mới căn bản, toàn diện GD&ĐT theo tinh thần Nghị quyết Đại hội XIII và Đại hội XIV của Đảng.

Thứ ba, còn tồn tại sự chênh lệch rõ nét giữa nội dung lý luận Đảng mới được bổ sung, phát triển và chương trình, phương pháp giáo dục hiện hành tại bậc THCS. Văn kiện Đại hội XIV của Đảng đã chính thức bổ sung “lý luận về đường lối đổi mới” vào nền tảng tư tưởng của Đảng, nhấn mạnh vai trò đột phá chiến lược của khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc [9]. Đồng thời, tư tưởng chỉ đạo chiến lược của Tổng

Bí thư Tô Lâm về xây dựng Thủ đô “Văn hiến - Văn minh - Hiện đại”, “Văn hiến - Bản sắc - Sáng tạo” cũng chưa được khai thác sâu sắc, sinh động và gắn kết chặt chẽ với thực tiễn Thủ đô trong các bài giảng. Chương trình giáo dục hiện hành vẫn chưa thực sự cập nhật kịp thời, toàn diện các quan điểm mới này vào nội dung và phương pháp dạy học, dẫn đến tình trạng lý luận Đảng đôi khi còn mang tính trừu tượng, xa rời nhu cầu nhận thức và tâm lý lứa tuổi của học sinh THCS.

Những hạn chế và thách thức nêu trên đã làm giảm đáng kể hiệu quả của công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trong môi trường giáo dục phổ thông. Nếu không có sự đổi mới đồng bộ, kịp thời và mạnh mẽ về cả nội dung lẫn phương thức, chúng ta sẽ chưa phát huy tối đa vai trò then chốt của giáo dục lịch sử trong việc thực hiện hai nhiệm vụ chiến lược “xây” và “chống” theo tinh thần Nghị quyết số 35-NQ/TW của Bộ Chính trị. Hậu quả là chưa tạo được “thế trận lòng dân” vững chắc ngay từ thế hệ trẻ - lực lượng nòng cốt, kế thừa và phát huy sự nghiệp cách mạng vĩ đại của Đảng và dân tộc trong kỷ nguyên phát triển mới đầy cơ hội nhưng cũng không ít thách thức.

2. Quan điểm và các giải pháp đổi mới phương thức giáo dục nội dung lịch sử Đảng trong bối cảnh chuyển đổi số

Để khắc phục những hạn chế và thách thức đã nêu ở phần trên, việc đổi mới phương thức giáo dục nội dung lịch sử Đảng và cách mạng Việt Nam cho học sinh THCS trên địa bàn TP. Hà Nội phải được tiến hành toàn diện, đồng bộ, sâu sắc, trên cơ sở kiên định vững chắc chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và “lý luận về đường lối đổi mới” vừa được Đại hội XIV của Đảng chính thức bổ sung vào nền tảng tư tưởng của Đảng. “Kiên định, vận dụng và phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, lý luận về đường lối đổi mới” [10] chính là kim chỉ nam, là nền tảng lý luận vững chắc để chúng ta biến mỗi giờ học trong môn Lịch sử và Địa lí thành “mặt trận tư tưởng” sinh động, hấp dẫn, có sức chiến đấu cao, góp phần thực hiện thắng lợi Nghị quyết số 35-NQ/TW của Bộ Chính trị về tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới.

Giải pháp cốt lõi, then chốt trong giai đoạn hiện nay là ứng dụng mạnh mẽ, toàn diện công nghệ số và trí tuệ nhân tạo, phù hợp với “Chiến lược công tác chính trị, tư tưởng trong bối cảnh chuyển đổi số” đã được Kế hoạch số 42-KH/TU của Ban Thường vụ Thành ủy Hà Nội xác định rõ ràng [11]. Chỉ có đổi mới nội dung và phương thức một cách căn bản, sáng tạo, lấy học sinh làm trung tâm, lấy thực tiễn Thủ đô làm điểm tựa, chúng ta mới có thể nâng cao “sức đề kháng” tư tưởng cho thế hệ trẻ, xây dựng “thế trận lòng dân” vững chắc ngay từ lứa tuổi thiếu niên.

2.1. Đổi mới nội dung giáo dục: Tích hợp sâu sắc, khoa học các giá trị mới của Văn kiện Đại hội XIV và tư tưởng chỉ đạo chiến lược của Tổng Bí thư Tô Lâm

Nội dung giáo dục phải chuyển mạnh mẽ từ kiểu “học thuộc lòng”, “học vẹt” sang “hiểu sâu - hành động - sáng tạo”, từ truyền thụ kiến thức một chiều sang

khơi dậy tư duy phê phán, khả năng phản biện và ý thức bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng. Cụ thể, khi giảng dạy về các Đại hội Đảng, đặc biệt là Đại hội XIII và Đại hội XIV, giáo viên cần nhấn mạnh quá trình Đảng ta bổ sung, phát triển lý luận từ thực tiễn 40 năm đổi mới, khẳng định đây là “bước trưởng thành mới về tư duy lý luận của Đảng”, là sự kế thừa và phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh trong điều kiện mới [12].

Đồng thời, phải gắn chặt nội dung lịch sử Đảng với thực tiễn phát triển của Thủ đô Hà Nội theo tư tưởng chỉ đạo chiến lược của Tổng Bí thư Tô Lâm tại Đại hội XVIII Đảng bộ Thành phố: đặt “Văn hiến - Bản sắc - Sáng tạo” làm trụ cột trung tâm của mọi định hướng phát triển, hướng tới Thủ đô “Văn minh - Hiện đại - Bền vững” [13]. Giáo viên có thể sử dụng các ví dụ sống động như các dự án chuyển đổi số đô thị thông minh, bảo tồn di sản văn hóa bằng công nghệ thực tế ảo (VR), hoặc các mô hình kinh tế tri thức tại Khu công nghệ cao Hòa Lạc để minh họa sinh động cho đường lối đổi mới của Đảng.

Hơn nữa, cần xây dựng các chủ đề liên môn, tích hợp môn Lịch sử và Địa lí với Tin học, Giáo dục công dân, Giáo dục quốc phòng và an ninh, giúp học sinh THCS phân tích sâu sắc vai trò của chuyển đổi số trong việc bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trước các luận điệu xuyên tạc trên không gian mạng [14]. Cách làm này không chỉ làm cho bài học gần gũi, hấp dẫn mà còn trang bị cho học sinh kỹ năng số cần thiết để tự bảo vệ mình và góp phần “phủ xanh” thông tin tích cực trên môi trường mạng.

2.2. Đổi mới phương thức giảng dạy: Ứng dụng công nghệ số toàn diện, sáng tạo, phù hợp với lứa tuổi THCS

Đây là giải pháp then chốt, mang tính đột phá, trực tiếp thực hiện tinh thần “Chiến lược công tác chính trị, tư tưởng trong bối cảnh chuyển đổi số” và các chỉ đạo của Bộ GD&ĐT về đẩy mạnh chuyển đổi số trong giáo dục phổ thông giai đoạn 2025 - 2030 [15].

Người viết đã và đang áp dụng thành công mô hình “Lớp học số tương tác” dựa trên nền tảng Microsoft Teams kết hợp các công cụ trí tuệ nhân tạo (AI) như ChatGPT giáo dục, Google Gemini và các công cụ Việt Nam. Giáo viên thiết kế timeline tương tác 3D về các mốc son lịch sử Đảng, cho phép học sinh tự khám phá, trả lời quiz tương tác thời gian thực. Kết quả khảo sát sau khi triển khai cho thấy tỷ lệ học sinh tham gia tích cực tăng từ 45% lên 92%, niềm tin và khả năng phản biện của các em được nâng cao rõ rệt.

Tiếp theo, việc sử dụng Video Clip ngắn và TikTok giáo dục là hình thức rất hiệu quả với lứa tuổi THCS. Người viết đã thiết kế series “Lịch sử Đảng qua góc nhìn Gen Z” với các clip dưới 60 giây, sử dụng hiệu ứng hiện đại, nhạc nền trẻ trung nhưng nội dung chính xác, dẫn chứng khoa học, dẫn dắt học sinh trực tiếp “đấu tranh” trên không gian mạng mà các em yêu thích. Các clip được đăng tải trên nhóm lớp Zalo, YouTube School và đạt hàng nghìn lượt xem, góp phần lan

tỏa thông tin tích cực, kịp thời phản bác các luận điệu sai trái.

Một giải pháp sáng tạo khác là áp dụng công nghệ thực tế ảo (VR) và trải nghiệm số. Giáo viên phối hợp với Bảo tàng Lịch sử Quốc gia, Khu di tích Chủ tịch Hồ Chí Minh tại Phủ Chủ tịch và các di tích cách mạng trên địa bàn Hà Nội để tổ chức các tour VR 360° ảo. Học sinh “bước vào” lịch sử, trực tiếp cảm nhận không khí các sự kiện cách mạng, từ đó khơi dậy niềm tự hào, niềm tin sâu sắc vào sự lãnh đạo của Đảng.

Đồng thời, phương pháp dự án học tập (Project-Based Learning) số được triển khai mạnh mẽ: học sinh làm việc nhóm xây dựng trang web, tài liệu số, infographic hoặc video ngắn với chủ đề “Bảo vệ lịch sử Đảng chống xuyên tạc”. Các em tự nghiên cứu, phân tích, sáng tạo nội dung và trình bày trên nền tảng trường. Đây chính là cách rèn luyện kỹ năng số, đồng thời biến học sinh thành những “chiến sĩ” nhỏ tuổi trên mặt trận tư tưởng.

Cuối cùng, đổi mới hình thức đánh giá bằng công nghệ số cũng rất cần thiết. Thay vì chỉ thi trắc nghiệm truyền thống, học sinh xây dựng portfolio cá nhân trên Canva, Notion hoặc các nền tảng số Việt Nam, thể hiện toàn bộ quá trình nhận thức, hành động và cam kết bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng. Cách đánh giá này vừa khoa học, vừa khuyến khích sáng tạo và trách nhiệm cá nhân.

2.3. Xây dựng lực lượng nòng cốt và cơ chế phối hợp chặt chẽ

Để các giải pháp trên đi vào thực tiễn và phát huy hiệu quả bền vững, cần tập trung xây dựng lực lượng nòng cốt. Trước hết là đẩy mạnh đào tạo, bồi dưỡng giáo viên Lịch sử và Địa lý thông qua các workshop chuyển đổi số do Sở GD&ĐT TP. Hà Nội phối hợp với Ban TG&DV Thành ủy tổ chức. Thứ hai, tăng cường phối hợp chặt chẽ với Đoàn Thanh niên, Hội Liên hiệp Thanh niên, Ban TG&DV Thành ủy, Ban Xây dựng Đảng cấp xã để tổ chức các cuộc thi sáng tạo nội dung số bảo vệ nền tảng tư tưởng dành riêng cho học sinh THCS. Thứ ba, giáo viên phải làm tốt vai trò “người gác cổng” trên mạng xã hội lớp học, kịp thời định hướng, phản bác thông tin xấu độc và khuyến khích học sinh lan tỏa thông tin tích cực.

Tất cả các giải pháp trên đều đảm bảo sự kết hợp chặt chẽ giữa “xây” và “chống”, lấy đấu tranh để bảo vệ, lấy xây dựng để củng cố, hoàn toàn phù hợp với yêu cầu của Kế hoạch số 42-KH/TU ngày 06/3/2026 của Ban Thường vụ Thành ủy Hà Nội và tinh thần Nghị quyết số 35-NQ/TW của Bộ Chính trị. Khi được triển khai đồng bộ, những giải pháp này sẽ góp phần quan trọng vào việc bảo vệ, bổ sung và phát triển nền tảng tư tưởng của Đảng, xây dựng “thể trận lòng dân” vững chắc trong thể hệ trẻ Thủ đô - lực lượng nòng cốt của sự nghiệp cách mạng trong kỷ nguyên phát triển mới.

3. Kết quả thực tiễn và bài học kinh nghiệm từ lớp học

Từ năm học 2025 - 2026, người viết đã triển khai thí điểm mô hình “Lớp học số tích hợp nội dung lịch sử Đảng” tại hai lớp 9A và 9B của Trường THCS nơi công tác trên địa bàn TP. Hà Nội. Kết quả đạt được rất đáng khích lệ, minh chứng sinh động, cụ thể và thuyết phục cho tính khả thi, hiệu quả thực tiễn và sức lan tỏa sâu rộng của các giải pháp đổi mới phương thức giáo dục nội dung lịch sử Đảng đã nêu ở phần trên.

Cụ thể, sau khi áp dụng đồng bộ các phương pháp công nghệ số toàn diện (từ lớp học tương tác AI đến video ngắn, VR, dự án số và portfolio điện tử), tỷ lệ học sinh nắm vững các nội dung cốt lõi của Văn kiện Đại hội XIV của Đảng và tư tưởng Hồ Chí Minh đạt 98% [16]. Khảo sát sau thực hiện cho thấy 87% học sinh tự tin, chủ động phản bác các luận điệu sai trái, thù địch trên mạng xã hội; 76% em chủ động sáng tạo và lan tỏa nội dung tích cực về lịch sử Đảng, cách mạng Việt Nam. Nhiều học sinh đã đạt giải cao trong các cuộc thi sáng tạo nội dung số bảo vệ nền tảng tư tưởng do xã An Khánh và TP. Hà Nội tổ chức năm học 2025 - 2026 [17].

Những kết quả trên khẳng định rõ ràng rằng việc đổi mới phương thức giáo dục nội dung lịch sử Đảng bằng công nghệ số không chỉ nâng cao chất lượng dạy và học mà còn góp phần trực tiếp, thiết thực vào việc bảo vệ, bổ sung và phát triển nền tảng tư tưởng của Đảng theo tinh thần Nghị quyết số 35-NQ/TW của Bộ Chính trị và Kế hoạch số 42-KH/TU của Ban Thường vụ Thành ủy Hà Nội [18].

Từ thực tiễn áp dụng, một số bài học kinh nghiệm quan trọng, sâu sắc được rút ra: Thứ nhất, đổi mới phải xuất phát từ thực tiễn lớp học, lấy học sinh làm trung tâm, lấy nhu cầu nhận thức và tâm lý lứa tuổi THCS làm điểm xuất phát, tránh máy móc, hình thức [19]. Thứ hai, công nghệ số là công cụ mạnh mẽ, hiện đại nhưng phải được sử dụng đúng mục đích, đúng định hướng, kết hợp hài hòa, chặt chẽ giữa “xây” và “chống”, lấy đấu tranh để bảo vệ, lấy xây dựng để củng cố niềm tin [20]. Thứ ba, giáo viên là lực lượng nòng cốt, cần không ngừng nâng cao bản lĩnh chính trị, năng lực số và kỹ năng sư phạm trong môi trường số [21]. Thứ tư, phải có sự phối hợp chặt chẽ, đồng bộ giữa nhà trường, gia đình, Đoàn Thanh niên, Ban Tuyên giáo các cấp và các lực lượng liên quan để tạo sức lan tỏa rộng rãi, bền vững trong toàn hệ thống giáo dục Thủ đô [22].

Mô hình “Lớp học số tích hợp nội dung lịch sử Đảng” đã được Ban Giám hiệu nhà trường đánh giá cao, nhân rộng trong toàn trường và được đề xuất áp dụng cho các trường THCS khác trong quận. Đây là minh chứng cụ thể, sinh động góp phần thực hiện thắng lợi Kế hoạch số 42-KH/TU của Ban Thường vụ Thành ủy Hà Nội, góp phần xây dựng “thế trận lòng dân” vững chắc ngay từ lứa tuổi thiếu niên - lực lượng nòng cốt, kế thừa và phát huy sự nghiệp cách mạng vĩ đại của Đảng và dân tộc trong kỷ nguyên phát triển mới đầy cơ hội nhưng cũng không ít thách thức [23].

Kết luận

Trong bối cảnh cách mạng công nghiệp 4.0 và chuyển đổi số quốc gia, đổi mới phương thức giáo dục nội dung Lịch sử Đảng bằng công nghệ số là giải pháp then chốt, sáng tạo và thiết thực nhằm bảo vệ, bổ sung, phát triển nền tảng tư tưởng của Đảng, xây dựng “thế trận lòng dân” vững chắc trong thế hệ trẻ. Mô hình “Lớp học số” đã được thí điểm thành công tại Trường THCS La Phù khẳng định tính khả thi cao và hiệu quả thực tiễn. Cần nhân rộng mô hình này trong toàn hệ thống giáo dục Thủ đô, tăng cường phối hợp đồng bộ giữa nhà trường, gia đình và các lực lượng chính trị - xã hội để mỗi giờ học Lịch sử trở thành “giờ bảo vệ nền tảng tư tưởng”, khơi dậy khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc trong thế hệ trẻ Thủ đô “Văn hiến - Văn minh - Hiện đại”.

Tài liệu tham khảo

[1] Thủ tướng Chính phủ (2020). Quyết định số 749/QĐ-TTg ngày 03/6/2020 phê duyệt “Chương trình Chuyển đổi số quốc gia đến năm 2025, định hướng đến năm 2030”.

[2], [22] Bộ Chính trị (2018). Nghị quyết số 35-NQ/TW ngày 22/10/2018 về “Tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới”.

[3], [10], [11], [13] Đảng CSVN (2026). Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV, Nxb CTQGST, Hà Nội.

[4], [12], [20], [24], [25] Ban Thường vụ Thành ủy Hà Nội (2026). Kế hoạch số 42-KH/TU ngày 06/3/2026 về tổ chức Cuộc thi chính luận về bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng lần thứ Sáu, năm 2026.

[5], [14] Phát biểu của Tổng Bí thư Tô Lâm tại Đại hội đại biểu Đảng bộ TP. Hà Nội lần thứ XVIII, nhiệm kỳ 2025 - 2030 (ngày 16/10/2025).

[6] Các văn kiện Đại hội XIII Đảng CSVN và Báo cáo tổng kết một số vấn đề lý luận và thực tiễn về công cuộc đổi mới theo định hướng XHCN trong 40 năm qua (2025 - 2026).

[7] Bộ GD&ĐT (2018). Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26/12/2018 ban hành Chương trình giáo dục phổ thông môn Lịch sử (và các văn bản sửa đổi, bổ sung đến năm 2026).

[8] Ban TG&DV Trung ương (2025). Báo cáo về tình hình thông tin, truyền thông trên không gian mạng và đấu tranh chống thông tin sai trái, thù địch năm 2025 (và cập nhật tình hình năm 2026).

[9] Khảo sát thực tế của tác giả tại Trường THCS La Phù, xã An Khánh, TP. Hà

Nội, năm học 2025 - 2026 (dữ liệu nội bộ, phục vụ nghiên cứu giảng dạy).

[12] Bộ GD&ĐT (2025). Công văn số 5835/BGDĐT-KHCNTT ngày 23/9/2025 về hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ ứng dụng công nghệ thông tin, chuyển đổi số trong dạy, học và kiểm tra, đánh giá năm học 2025 - 2026.

[16] [23] Ban TG&DV Trung ương (2025). Các tài liệu hướng dẫn về ứng dụng công nghệ số trong tuyên truyền, giáo dục chính trị, tư tưởng (cập nhật năm 2025 - 2026).

[17] Báo cáo kết quả triển khai mô hình “Lớp học số tích hợp nội dung lịch sử Đảng” năm học 2025 - 2026 của tác giả.

[18] Khảo sát nhận thức và hành vi học sinh sau khi áp dụng mô hình (dữ liệu nội bộ, năm 2026).

[19] Kết quả các cuộc thi sáng tạo nội dung số bảo vệ nền tảng tư tưởng cấp xã, TP. Hà Nội năm 2026.

[21] Sở GD&ĐT TP. Hà Nội (2025). Hướng dẫn về đổi mới giáo dục chính trị, tư tưởng trong bối cảnh chuyển đổi số giai đoạn 2025 - 2030.

ThS. LÊ THỊ PHƯƠNG OANH

Trường THCS La Phù, xã An Khánh, TP. Hà Nội.